

Brev till Spelmannen.

Vad är folkmusik?

Vem har befogenhet att klassificera vad som är folkmusik eller inte folkmusik?

Jag läste nämligen en bok utgiven 1979 av Samuel Charters som heter Spelmännen. Det stod mycket bra om dom gamla spelmännen, Sven Härdelin, Gössa Anders, Viksta Lasse m.fl. Jag hamnade till slut på sidan om Jon-Erik Öst. Samuel Charters hade använt sig av fakta från Sven Härdelin. Jag citerar:

”- Ost tryckte till han, så att han fick åtminstone tre strängar å låta samtidigt, brett och präktigt. Det tyckte vi var roligt, vi unga då. Han var ju en Gud. Han var mycket viktig. Men det kan väl hända att han förstörde folkmusiken på sitt sätt, därför att det vart för avancerat det var inte folkmusik längre, utan det vart barockmusik och mer virtuosa inslag.”

FÖRSTÖRDE folkmusiken?

Jag förstår inte alls vad som menas med det. Vad är då folkmusik? Är det

bara en del låtar som vissa har befogenhet att välja ut? Dom flesta spelmän komponerade låtar som växte fram från naturen, vissa låtar kanske bara satt i huvudet en dag. Så gjorde även Jon-Erik. Skulle han då kväva sin musik bara för att den var för svår för vissa att spela, eller för att den skall klassas ut och inte räknas som folkmusik?

Jag upptäckte den här boken för sent för att kunna gå till Sven Härdelin, men jag vet att det finns många med samma åsikt att Jon-Erik har förstört folkmusiken. Vad är ni då för ena, är ni avundsjuka eller är ni kanske bara enbart tjurskalliga?

Musiksmaken är självfallet olika men man kan inte döma ut viss folkmusik. Låtar som är s k ”accepeterad” folkmusik kan vara nog så svåra med sina speciella stråk och olika dialekter.

Tänkvärda ord från Maria Öst

Spelmansmusiken bäst på dragspel

Det finns så mycket att resonera kring när man läser frågorna i Spelmännens första nummer 1989 om spelmansmusik och dess traditioner.

Själv lärde jag mig att spela dragspel då jag var tolv år och jag har nu spelat i 40 år. Jularboklämmen har varit mitt största intresse, men har under senare år avlösts av spelmansmusik skriven för fiol.

Jag har i detta sammanhang upplevt ett ökat intresse bland åhörarna. Det är utan tvekan så att Jularbo är populärare än diverse allsångsmusik, men om man sedan drar på med Bingsjövalsens eller Säbb-Jons gånglåt så väcker det än större uppmärksamhet, vilket i sin tur inspirerar ytterligare. Denna fina kontakt med publiken talar ju om att spelmännen förr skapade låtar som går hem mer i dag.

Det är heller inte ovanligt att den nyväckte lyssnaren ställer frågor kring den eller den låten därför att den är så speciell. Och det är här det roliga kommer in för oss spelmän – att spela Långbacka-Jans polska med utrymme för di-

verse drillar i takten är som ett exempel mycket uppskattat inte minst på de s k dragspelsstämmorna.

Jag vill dock försvara ungdomarnas dunka-dunka musik som John Olsson skrev om i förra numret. Jag vill försvara det eventuella kulturstödet som den musiken får. Det är så mycket elände som lurar bakom hörnet för de unga idag. Låt oss sedan hoppas att musikaliteten utvecklas i rätt riktning. Vi har ju också varit unga.

I en annan artikel läser jag om Åsa Jinder. Hon har skaffat sig en profil och det förstår vi. Det må vara att hon kör kommersiellt med sin harpa och media deltar här mer än vad vi spelmän kanske önskar. Vi ska nog inte rädas över detta och hennes ideal. Men visst har radio och TV ett stort ansvar vad gäller kulturell musik. Vi ska nog ändå nöja oss med utbudet av den musik vi vill höra. Jag tror det håller den attraktiv och då bevarar vi nog kvalitén också.

*Spelmanshälsningar
Rolf Hermansson, Mölndal*



Culturum invigt

Bredvid Nicolaikyrkan i Nyköping har under det senaste året ett kulturhus vuxit upp. Namnet är Culturum, ett hus med bibliotek, konsertsal och många andra lokaler.

När huset invigdes i februari svarade Nyköpingshus Spelmansgille tillsammans med Folkdanslaget på Nyköpingshus för öppningsnumret. På bilden ovan dansar man långdans till spelmansgillet musik.

Culturum blir en fin tillgång när Zornmärkesuppspelningarna arrangeras i Nyköping 1990, konstaterar nöjda spelmän i spelmansgillet.

Kulturprojekt i Härjedalen

I Härjedalen drar man i sommar igång ett stort kulturprojekt, som möjliggjorts genom statligt bidrag. Projektet avser bl a att öka kunskaperna om Härjedalens musiktraditioner, och att levandegöra kulturhistoriska miljöer genom musikarrangemang.

Den 20-21 maj hölls i Sveg en stor musikfestival, som under sommaren följs upp av musikarrangemang i genuin miljö och på olika platser i landskapet. Tyngdpunkten ligger på månaderna juli-augusti, då ett 30-tal arrangemang är spikade.

Intresserade kan få programupplysning hos kulturkansliet i Härjedalens kommun, 829 00 Sveg. Tel 0680-161 21.

Sjuåringar

får lära sig spela fiol i Filipstad. Där har en försöksverksamhet med fiolundervisning redan från årskurs ett pågått i några år. Resultatet är nu att allt fler börjar med fiol och allt färre lägger av.

Därför vill nu nöjda musikledare att försöket ska permanentas. Ungarna spelar i grupp enligt Suzuki-metoden och behöver alltså inte kosta kommunen extra pengar, säger man i sitt brev till kommunen.